

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

30 08 2024 р.

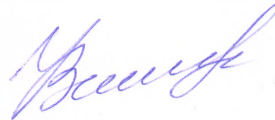
ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Освітній ступінь	магістр
Курс навчання	VI (семестр XI, XII)
Форма навчання	денна
Кафедра	соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Схвалено на методичній нараді кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я «29» серпня 2024 року (протокол №2).

Завідувач кафедри

Ігор НАВЧУК

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін гігієнічного профілю «30» серпня 2024 року (протокол №1).

Голова предметної методичної комісії

Святослав ДЕЙНЕКА

Чернівці 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ.

Кафедра	Соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчук Ігор Васильович – зав.кафедри, к.мед.н., доцент, navchuk.igor@bsmu.edu.ua 2. Бідучак Анжела Степанівна – к.мед.н., доцент, biduchak.anzhela@bsmu.edu.ua 3. Власик Любов Йосипівна – к.мед.н., доцент, vlasyk.lyubov@bsmu.edu.ua 4. Чорненька Жанетта Анатоліївна – к.мед.н., доцент, chornenka.zhanetta@bsmu.edu.ua 5. Ясинська Ельвіра Цезарівна – к.мед.н., доцент, yasynska.elvira@bsmu.edu.ua 6. Доманчук Тетяна Іллівна – к.мед.н., доцент, domanchuk.tetyana@bsmu.edu.ua 7. Гопко Наталія Василівна – к.мед.н., доцент, gopkonv@gmail.com
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/sotsialnoyi-meditsini-ta-ooz/
Веб-сайт кафедри	http://ozo.bsmu.edu.ua/
E-mail	ozo@bsmu.edu.ua
Адреса	вул. Федьковича, 16
Контактний телефон	

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів	3,0
Загальна кількість годин	90
Лекції	-
Практичні заняття	40
Самостійна робота	50
Вид заключного контролю	Підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Соціальна медицина, громадське здоров'я» (модуль 3 Організація охорони здоров'я) є базовою і відноситься до фахової підготовки здобувача вищої освіти спеціальності 222 «Медицина» й передбачає опанування:

- організації охорони здоров'я, тобто діяльності системи щодо забезпечення збереження, зміцнення, та відновлення здоров'я населення, у т.ч. організації медичної допомоги та системи громадського здоров'я;
- економічних основ системи медичного обслуговування населення на основі вивчення організаційно-правових засад діяльності закладів охорони здоров'я в ринкових умовах, економічного аналізу та методів оцінки фінансово-господарської діяльності в сфері охорони здоров'я.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система охорони здоров'я, її організація та її економічні аспекти.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Перелік нормативних документів:

– Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);

– Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinuyvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);

– Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);

– Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);

– Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);

– Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

– Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

– Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

– Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

– самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;

– списування під час контролю знань заборонені;

– самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

– дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

– дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

– усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

– присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

– відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Ґрунтується на вивченні студентами таких дисциплін як історія медицини, соціологія та медична соціологія, гігієна та екологія, статистика, інформатика, етика, основи економічної теорії, біостатистика, громадське здоров'я	Закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивченні клінічних дисциплін; Доказова медицина Терапія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» (модуль 3 Організація охорони здоров'я) є оволодіння необхідними знаннями, навичками і набуття компетентностей щодо дослідження, аналізу та оцінки показників здоров'я населення, організації, ресурсного забезпечення та діяльності системи охорони здоров'я, розробки з позицій доказової медицини рекомендацій з попередження і усунення шкідливого впливу чинників на здоров'я та з удосконалення організації медичної допомоги населенню і системи громадського здоров'я.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

Основними завданнями навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» є:

- засвоєння основ організації медичної допомоги, принципів оцінки організації та якості надання різних видів медичної допомоги населенню в умовах реформування галузі охорони здоров'я;
- формування знань з питань експертизи втрати працездатності, її видів, порядку організації та дій медичних працівників щодо конкретних ситуацій експертизи втрати працездатності;
- засвоєння принципів розробки управлінських рішень, спрямованих на вдосконалення діяльності закладів охорони здоров'я
- опанування основ економічного аналізу діяльності медичного закладу;
- засвоєння принципів аналізу та оцінки фінансово-економічних показників господарської діяльності медичних закладів з метою раціонального використання наявних ресурсів;
- формування знань з питань цінової політики, стратегічного та тактичного планування економічного розвитку медичного закладу;
- ознайомлення з розробкою бізнес-плану підприємницької діяльності в системі охорони здоров'я.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

• **Інтегральна:**

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

• **Загальні:**

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- **Спеціальні (фахові, предметні):**

- ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
- ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК 19. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК 21. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів
- ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
- ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- організацію системи охорони здоров'я;
- види медичної допомоги та основні типи закладів охорони здоров'я;
- основні характеристики якості медичної допомоги;
- основні складові поліпшення якості медичної допомоги, вимог до стандартизації медичної допомоги;
- базову інформацію про медико-соціальну експертизу;
- основні нормативні документи, що регулюють встановлення виду, ступеню та тривалості непрацездатності;
- основні види тимчасової непрацездатності та порядку її проведення;
- основні показники, що характеризують діяльність основних типів закладів та підрозділів охорони здоров'я;
- основні медико-організаційні чинники, що впливають на діяльність лікаря підрозділу, закладу охорони здоров'я;
- принципи і методи пропаганди здорового способу життя;
- про стан здоров'я пацієнта і населення та принципів профілактики;
- системи офіційного документообігу в професійній роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології.

Вміти:

- організувати власну роботу та роботу в команді з молодшим персоналом або в міждисциплінарній команді;
- визначати раціональний медичний маршрут пацієнта;
- здійснювати контроль якості медичного обслуговування на підставі статистичних даних, експертного оцінювання та даних соціологічних досліджень, визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги; обґрунтовувати управлінські рішення щодо підвищення якості та безпеки медичної допомоги;
- в змодельованій клініко-організаційній ситуації на підставі даних про захворювання та його перебіг визначити наявність та вираженість обмежень життєдіяльності, вид, ступінь та тривалість непрацездатності;
- оформляти відповідні документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність;
- розраховувати та оцінювати основні показники діяльності лікаря, підрозділу, закладу медичної допомоги;
- виявляти дефекти діяльності та причин їх формування;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо поліпшення діяльності лікаря та закладу охорони здоров'я;
- оцінити стан здоров'я пацієнтів та населення на ділянці обслуговування;
- організувати пропаганду здорового способу життя, первинну профілактику захворювань та травм серед населення;
- визначити джерело та місце знаходження потрібної інформації в залежності від її типу;
- обробляти інформацію та проводити аналіз отриманої інформації.

Демонструвати:

- проведення аналізу та оцінку діяльності системи охорони здоров'я, її нормативно-правове, фінансове, кадрове забезпечення;
- проведення статистичного, економічного та фінансово-господарського аналізу ефективності діяльності закладів охорони здоров'я;
- розробку та планування управлінських рішень, спрямовані на вдосконалення діяльності закладів охорони здоров'я;
- організацію надання медичних послуг, забезпечувати контроль за якістю наданих послуг на належному рівні;
- складання стратегічних та тактичних планів економічного розвитку медичного закладу;
- складання бізнес-проектів у сфері охорони здоров'я;
- формування цілей та визначання структури особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб;
- усвідомлення у своїй діяльності громадянських прав, свобод та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня.

9. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

ПРН 18. Визначити стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості

професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 26. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

Дисципліна поділена на 3 модулі, вивчається на 6-му курсі, на вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС*.

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання
	годин/ кредитів ЄКТС	аудиторних			
		лекцій	практичних занять		
Модуль 3. Організація охорони здоров'я	90 / 3	-	40	50	6-й
Всього	90 / 3	-	40	50	

*Примітка: 1 кредит ECTS – 30 годин

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Тема 1. Громадське здоров'я у концепції Цілей сталого розвитку (ЦСР).

Документ ООН «Порядок денний 2030» - 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР). Досягнення цілей сталого розвитку в контексті розгортання реформи охорони здоров'я в Україні. Вплив внутрішніх трансформаційних процесів в галузі охорони здоров'я на досягнення глобальних цілей. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.

Тема 2. Система охорони здоров'я. Реформування охорони здоров'я в Україні. Медичне страхування.

Визначення поняття «система охорона здоров'я». Цілі, цінності, функції, принципи, умови успішного функціонування систем охорони здоров'я. Типи систем охорони здоров'я, їх характеристики, переваги та недоліки.

Реформування надання послуг, фінансування, управління, підготовки кадрів в національній системі охорони здоров'я. Напрями та умови успішного реформування медичної сфери. Модель системи охорони здоров'я України: основні характеристики та проблеми. Роль Національної служби здоров'я України в реалізації реформи охорони здоров'я.

Медичне страхування. Види медичного страхування: обов'язкове та добровільне. Суб'єкти страхування: застрахований, страхувальник, страховик, надавач медичних послуг. Об'єкт страхування - страховий ризик для здоров'я застрахованого. Страховий поліс.

Тема 3. Первинна медична допомога.

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини. Роль сімейного лікаря/лікаря загальної практики в забезпеченні медичних потреб міського та сільського населення. Моделі роботи сімейного лікаря, їх сутність, проблеми вибору конкретних моделей. Організаційні моделі переходу від дільнично-територіальної системи медичного забезпечення населення до сімейної медицини, можливості та доцільність різних моделей. Реформування первинної медичної допомоги в Україні.

Тема 4. Спеціалізована медична допомога.

Класифікація видів медичної допомоги за змістом та ступенем складності. Спроможна мережа ЗОЗ: загальний заклад охорони здоров'я, кластерний заклад охорони здоров'я, надкластерний заклад охорони здоров'я. Строки формування спроможної мережі. Зміст спеціалізованої медичної допомоги. Заклади, де надається спеціалізована медична допомога. Лікар-спеціаліст, функції, кваліфікація. Лікарські категорії.

Тема 5. Організація медичної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах. Денний стаціонар.

Зміст медичної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах. Заклади, що надають амбулаторну та стаціонарну допомогу. Госпітальний округ: принцип створення та характеристика закладів.. Етапність надання медичної допомоги. Структура та функції лікарень. Особливості організації надання амбулаторної спеціалізованої медичної допомоги сільському населенню. Особливості надання стаціонарної допомоги сільському населенню. Організаційні форми медичного забезпечення окремих груп населення – ВІЛ-інфікованих, хворих на туберкульоз, людей похилого, старечого віку тощо.

Тема 6. Паліативна медична допомога.

Паліативна допомога населенню: основні принципи, порядок та форми надання. Госпіталізація паліативного пацієнта. Хоспіси: характеристика структури та діяльності. Стан і стратегічні напрямки розвитку паліативної допомоги в Україні. Значення мультидисциплінарного, міжвідомчого і міжсекторального підходів при наданні паліативної допомоги пацієнтам у термінальний період життя.

Тема 7. Екстрена медична допомога.

Екстрена медична допомога: система, принципи, завдання. Реформування служби екстреної медичної допомоги. Етапність та маршрутизація екстреної медичної допомоги. Показники діяльності служби. Значення служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Завдання станції екстреної (швидкої) медичної допомоги та її функції. Бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги. Відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги. Організація ЕМД у сільській місцевості. Взаємодія служби ЕМД з різними медичними закладами.

Тема 8. Організація реабілітаційної медичної допомоги в сфері охорони здоров'я. Порядок організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я. Реабілітація в амбулаторних та стаціонарних умовах. Перелік безоплатних послуг. Механізм отримання реабілітаційної допомоги. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда. Періоди надання реабілітаційної допомоги. Справжня реабілітація. Людиноцентрична модель реабілітаційної допомоги.

Тема 9. Організація та зміст роботи закладів системи охорони материнства та дитинства.

Система охорони материнства та дитинства. Репродуктивне здоров'я, динаміка його основних показників. Характеристика здоров'я дитячого населення. Значення соціально-економічних, соціально-психологічних, медико-соціальних заходів, спрямованих на покращання здоров'я жінок і дітей. ЗОЗ із надання акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей; організація та зміст їх. Перинатальний центр. Жіноча консультація. Пологовий будинок.

Етапи медичної допомоги дітям. Комплексна оцінка здоров'я дітей. Заклади, що надають медичну допомогу дітям, їх структура та функції. Основні розділи роботи педіатра, сімейного лікаря. Кабінет здорової дитини. Індивідуальна підготовка дітей до вступу у шкільний та дошкільний заклад. Інфекційна захворюваність дітей та організація

профілактичних щеплень. Стан дитячої імунопрофілактики в Україні. Організація спеціалізованої медичної допомоги дітям. Організація медичної допомоги в дошкільних закладах, школах. Будинки дитини, стан здоров'я їх контингенту.

Тема 10. Охорона психічного здоров'я.

Психічне здоров'я, визначення поняття. Обізнаність щодо психічного здоров'я у суспільстві та подолання стигматизації. Основні причини порушень психічного здоров'я. Показники захворюваності, інвалідності та смертності внаслідок психічних розладів. Організація охорони психічного здоров'я на рівні первинної медичної допомоги, профілактичні та реабілітаційні заходи. Адміністрування, міжвідомча координація та міжсекторальна співпраця у сфері охорони психічного здоров'я.

Тема 11. Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку.

Історія геронтології та геріатрії. Вікова класифікація населення. Медико-соціальне значення постаріння населення. Вплив постаріння населення на демографічне навантаження, захворюваність населення та потребу в медичному забезпеченні. Особливості стану здоров'я людей літнього віку, методика визначення та оцінка показників. Система організації геріатричної допомоги в Україні (амбулаторно-поліклінічні, стаціонарні, стаціонарозамінні заклади). Потреба в геріатричній допомозі, завдання та перспективи її розвитку. Лікар-геріатр: функції та завдання. Геріатрична освіта. Взаємодія закладів геріатричної допомоги зі структурами сімейної медицини.

Тема 12. Аналіз чинників впливу на діяльність ЗОЗ в надзвичайних умовах та в період воєнного стану.

Чинники, що впливають на ефективність діяльності закладів охорони здоров'я. Роль системи громадського здоров'я у надзвичайних ситуаціях. Значення медико-статистичної інформації у визначенні чинників впливу на діяльність медичних закладів. Використання статистичних методів (оцінки вірогідності, кореляційного аналізу, методу стандартизації) в аналізі діяльності закладів охорони здоров'я та визначенні впливу чинників. Діяльність закладу охорони здоров'я під час епідемій, пандемій та в умовах воєнного стану. Основні підходи до розробки заходів з покращення надання медичної допомоги в період післявоєнної розбудови.

Тема 13. Організація медичної експертизи втрати працездатності.

Завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Зміст, призначення та порядок заповнення облікових документів, які використовуються при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності. Формування медичного висновку про тимчасову непрацездатність за категоріями.

Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальні експертні комісії, їх види (за адміністративно-територіальною ознакою, за профілями): функції, зміст, призначення. Порядок, умови та критерії встановлення інвалідності.

Тема 14. Якість в охороні здоров'я. Методика проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню.

Основні поняття та терміни якості медичної допомоги. Складові частини якості: структурна якість; якість технологій; якість результатів. Методика оцінки якості. Стандартизація в охороні здоров'я. Застосування клінічних протоколів. Проміжні та довгострокові показники якості медичної допомоги. Організація проведення експертної оцінки діяльності медичних закладів, їх підрозділів і медичних працівників. Методика визначення рівня якості лікування, моделей кінцевих результатів, інтегрального коефіцієнта ефективності.

Тема 15. Правові засади охорони здоров'я.

Право на охорону здоров'я як складова частина соціальних прав. Система правового забезпечення охорони здоров'я в Україні. Галузі права, з якими виникають відносини при реалізації права на охорону здоров'я. Нормативно-правове законодавство України з питань охорони здоров'я. Відображення питань охорони здоров'я в кодексах України (цивільному, господарському та ін.).

Тема 16. Управління охороною здоров'я. Методика прийняття управлінських рішень. Управління персоналом.

Менеджмент як наука: закони, принципи, методи. Чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я. Особливості процесу управління в системі охорони здоров'я на галузевому, місцевому та організаційному рівнях в сучасних умовах. Роль керівника в забезпеченні ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Управлінське рішення: визначення, етапи реалізації, переваги та недоліки різних методів його прийняття. Визначення виду управлінського рішення за змістом. Визначення стилю прийняття управлінського рішення. Особливості реалізації управлінських рішень з урахування соціально-психологічних прошарків колективу.

Тема 17. Управління якістю в охороні здоров'я.

Сучасні принципи менеджменту якості. Міжнародні інструменти управління якістю в системі охорони здоров'я. Політика якості. Процесний підхід до системи менеджменту. Управління якістю в закладі охорони здоров'я. Управління персоналом задля якості. Навчання персоналу. Робота над помилками. Види помилок. Метод аналізу первинних та кореневих причин. Коригувальні та превентивні дії.

Тема 18. Електронне здоров'я.

Поняття термінів «цифрове здоров'я» та «електронне здоров'я». Інформаційно-комунікаційні технології в інтересах охорони здоров'я. Електронна система охорони здоров'я для первинної та спеціалізованої медичної допомоги. Центральна база даних. Електронна медична інформаційна система. Перелік реєстрів. Розвиток телемедицини, телемедичні послуги.

Тема 19. Заклад охорони здоров'я як суб'єкт господарювання. Основи підприємницької діяльності.

Економіка охорони здоров'я: предмет, мета, завдання. Заклад охорони здоров'я як суб'єкт господарювання. Підприємство: риси, класифікація, правові основи функціонування. Сутність підприємництва. Його значення в умовах реформування галузі охорони здоров'я. Господарські товариства та добровільні об'єднання. Організаційно-правові форми підприємництва. Умови здійснення підприємницької діяльності. Підприємницька ідея та необхідні знання для її формування.

Тема 20. Особливості формування ринкових відносин в системі охорони здоров'я та маркетингова діяльність медичних закладів.

Економічна сутність ринкових відносин в галузі охорони здоров'я. Особливості функціонування закладів охорони здоров'я в умовах ринкових відносин. Ринковий механізм та його вплив на формування потреб пацієнта. Ринок медичних послуг. Характерні особливості «медичної послуги». Конкуренція та її значення для ринку медичних послуг. Маркетингова діяльність у галузі охорони здоров'я, зародження, наслідки та перспективи.

Тема 21. Методики раціонального використання ресурсного потенціалу медичного підприємства.

Класифікація ресурсів в галузі охорони здоров'я. Класифікація медичного персоналу. Особливості оплати праці постачальників медичних послуг. Оцінка ефективності використання основних засобів медичних установ. Методи нарахування амортизації. Сутність та види вартості основних засобів.

Тема 22. Системи фінансування закладів охорони здоров'я. Економічна оцінка ефективності інвестиційних проектів.

Сутність та значення фінансових ресурсів в охороні здоров'я. Порівняння моделей організації фінансового забезпечення системи охорони здоров'я. Оцінка джерел фінансування охорони здоров'я. Медичне страхування, добровільне та обов'язкове медичне страхування, методи оплати медичної допомоги. Оцінка ефективності вкладення фінансових коштів.

Тема 23. Методи ціноутворення та регулювання цін в системі охорони здоров'я.

Економічна сутність процесу ціноутворення та його особливості у галузі охорони здоров'я. Етапи ціноутворення та їх сутнісна характеристика. Класифікація витрат. Формування собівартості медичної послуги. Формування цін на медичні послуги. Політика ціноутворення.

Тема 24. Економічний аналіз та методи економічної оцінки в сфері охорони здоров'я.

Сутність і значення економічного аналізу для системи охорони здоров'я, медичного підприємства. Економічна сутність фармакоекономічного аналізу. Методи економічної оцінки як інструмент раціонального використання ресурсів галузі: «мінімізація витрат», «витрати-результативність», «витрати-вигода», «витрати-корисність». Визначення і аналіз економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Вивчення економічних збитків при тимчасовій втраті працездатності, що викликана захворюваністю населення та травматизмом. Економічний ефект і економічна ефективність. Прямі витрати та непрямі втрати, що пов'язані з захворюваністю та інвалідністю населення.

Тема 25. Сучасні методи економічного аналізу в системі охорони здоров'я.

Оцінка ефективності використання лікарських препаратів за методологією частотного аналізу. Оцінка ефективності використання лікарських препаратів за методологією VEN-аналізу. Оцінка ефективності використання лікарських препаратів за методологією ABC-аналізу.

Тема 26. Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного закладу.

Сутність фінансового аналізу в охороні здоров'я. Аналіз фінансового стану медичного підприємства. Визначення основних показників результативності фінансової діяльності медико-виробничих підприємств з метою прийняття управлінських рішень.

Тема 27. Підсумковий модульний контроль.

Перелік питань до підсумкового модульного контролю

№ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

1. Основні принципи охорони здоров'я в Україні. Правові засади охорони здоров'я.
2. Системи охорони здоров'я: цілі, функції. Типи систем охорони здоров'я, характеристики, переваги та недоліки.
3. Реформи в системі охорони здоров'я України: реформи в наданні послуг, фінансуванні, кадровому забезпеченні та управлінні охороною здоров'я.
4. Організаційні принципи медичної допомоги. Види медичної допомоги та заклади, що її надають.
5. Визначення поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Основні принципи ПМД на засадах сімейної медицини. Центри первинної медичної допомоги.
6. Характеристика існуючих організаційних моделей роботи сімейних лікарів. Можливі організаційні моделі сімейної медицини в Україні.
7. Завдання та зміст роботи сімейного лікаря, співпраця з різними закладами охорони здоров'я, із соціальними службами. Роль центрів первинної медичної допомоги у медичному забезпеченні населення.
8. Організація позалікарняної (спеціалізованої та вузькоспеціалізованої) медичної допомоги населенню.
9. Зміст вторинної (спеціалізованої) та третинної (вузькоспеціалізованої, високотехнологічної, висококваліфікованої) стаціонарної медичної допомоги. Заклади, що надають стаціонарну допомогу.
10. Заходи щодо раціонального використання ліжкового фонду. Роль наступності між позалікарняними та лікарняними закладами.
11. Значення стаціонарозамінної допомоги, її організаційні форми. Функції та структура денного стаціонару.
12. Облік роботи стаціонарів, методика визначення та аналіз показників їх діяльності.
13. Особливості медичного забезпечення сільського населення; чинники, що на нього впливають.
14. Госпітальний округ: принцип створення та характеристика закладів.
15. . Екстрена медична допомога: система, принципи, завдання, показники діяльності закладів. Організація екстренної медичної допомоги в сільській місцевості.

16. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Лікарня та станції швидкої медичної допомоги, основні завдання та функції.
17. Лікувально-профілактичні заклади з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей; організація та зміст їх діяльності.
18. Експертна оцінка організаційних елементів медичного забезпечення вагітних і жінок з гінекологічними захворюваннями.
19. Перинатальний центр. Пологовий будинок. Жіноча консультація. Завдання, зміст роботи, структура, показники діяльності, особливості взаємодії між собою та закладами, що надають первинну медичну допомогу.
20. Заклади, що надають медичну допомогу дітям, їх структура та функції. Основні розділи роботи педіатра, сімейного лікаря. Організація спеціалізованої медичної допомоги дітям.
21. Організація медичної експертизи втрати працездатності. Види тимчасової непрацездатності, особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності. Завдання лікуючих лікарів та ЛКК при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності.
22. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Види інвалідності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види, функції.
23. Складові частини якості: структурна якість; якість технологій; якість результатів. Показники якості та ефективності медичної допомоги. Застосування клінічних протоколів та медичних стандартів.
24. Чинники, що впливають на ефективність діяльності закладів охорони здоров'я: Основні підходи до розробки заходів з покращення надання медичної допомоги.
25. Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку. Паліативна та хоспісна допомога, принципи організації.
26. Поняття «медичне страхування». Особливості реалізації обов'язкового та добровільного медичного страхування. Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.
27. Сутність науки управління, її предмет. Принципи управління. Складові частини процесу управління. Управлінське рішення.
28. Обізнаність щодо психічного здоров'я у суспільстві. Організація охорони психічного здоров'я на рівні первинної медичної допомоги, профілактичні та реабілітаційні заходи.
29. Електронне здоров'я. Структура, ресурси, послуги.
30. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Мета та історія створення, завдання. Значення діяльності ВООЗ для країн світу та України.
31. Предмет, методи, мета, основні завдання економіки охорони здоров'я.
32. Специфіка та механізм дії економічних законів в сфері охорони здоров'я.
33. Здоров'я, як медико-соціальна, економічна категорія та особлива споживча вартість.
34. Сутність та методологія планування діяльності в системі охорони здоров'я.
35. Закономірності формування, функціонування та особливості ринку послуг та товарів охорони здоров'я.
36. Організаційно-економічні та правові методи регулювання ринку послуг охорони здоров'я.
37. Сутність, головні принципи та функції маркетингу медичних послуг.
38. Складові маркетингової діяльності медичного закладу.
39. Етапи комплексного маркетингового дослідження ринку медичних послуг.
40. Економічна сутність підприємництва в охороні здоров'я.
41. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності, їх порівняльна характеристика.
42. Державна реєстрація, ліцензування та акредитація закладів охорони здоров'я.
43. Фінансові моделі управління капіталом (лізинг, факторинг).
44. Бізнес-план як інструмент регулювання підприємницької діяльності.

45. Основні фінансові моделі систем охорони здоров'я.
46. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення України.
47. Основи медичного страхування, обов'язкове та добровільне медичне страхування.
48. Оплата медичних послуг і вимоги до постачальників медичних послуг.
49. Порівняльна характеристика методів оплати первинної медико-санітарної допомоги.
50. Порівняльна характеристика методів оплати вторинної та третинної медичної допомоги.
51. Принципи формування оплати праці медичних працівників у нових економічних умовах.
52. Особливості формування та регулювання цін в галузі охорони здоров'я.
53. Розробка цінової стратегії в сфері охорони здоров'я.
54. Суть і порівняльна характеристика методів економічного аналізу з метою прийняття управлінських рішень.
55. Економічна оцінка медичних програм, новітніх методів лікування.
56. Методологія оцінки раціональності витрат на лікарські засоби.
57. Аналіз використання основних засобів, ліжкового фонду.
58. Аналіз використання медичної техніки, трудових ресурсів.
59. Фінансовий стан медичного підприємства та механізм його оцінки.
60. Основні показники результативності фінансової діяльності медичних підприємств

Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю

Задача №1

30.09, після чергової зміни відчула нездужання, вранці 31.09 звернулася за допомогою в поліклініку за місцем проживання. Хворій було встановлено діагноз «ГРВІ». Перебувала на амбулаторному лікуванні з 31.09, повторний візит до лікаря 02.10, виписана на роботу 06.10. Визначте вид непрацездатності та визначте документ, що підтверджує факт непрацездатності.

Задача №2

Громадянка А., 65 років, з приводу гіпертонічної хвороби II ст. з частими гіпертонічними кризами звернулася з приводу частих випадків раптової втрати свідомості. Лікувалася амбулаторно з 10.01 по 08.02. Курс стаціонарного лікування раніше не проходила. При зверненні до лікаря 08.02 відмічено погіршення стану. Госпіталізована в кардіологічне відділення міської лікарні. Встановлено діагноз «Гіпертонічна хвороба II ст 3 ст, дуже високий кардіоваскулярний ризик. ІХС: стенокардія напруги III ФК, СН II Б». Відповідно до описаної клінічної картини вкажіть вид втрати працездатності та які необхідні документи має заповнити сімейний лікар?

Задача №3

Хворий П, 48 років. Працює на «ЗФЗ» в несприятливих трудових умовах - в умовах сильної запиленості та загазованості протягом 20 років. Звернувся до сімейного лікаря зі скаргами на кашель з виділенням гнійного мокротиння, підвищення температури тіла до 37,5 ° С, пітливість, головний біль, загальна слабкість, задишка в спокої. Кашель турбує протягом 10 років, спочатку був сухий, потім з невеликою кількістю гнійного мокротиння, обсяг якої поступово збільшувався. Самостійно не лікувався. Останні 5 років, переважно навесні і восени (після охолодження), крім посилення кашлю стала підвищуватися температура тіла до 37,2 ° С. Поточне погіршення стану відмічає протягом 2 тижнів. Шкідливі звички - курить з 20 років по 1-1,5 пачці сигарет в день. Об'єктивно: стан середньої тяжкості. Шкірні покриви - дифузний ціаноз, підвищеної вологості. Грудна клітина розширена в передньо-задньому напрямку. Перкуторно над легеньми звук з коробковим відтінком. Аускультативно: на тлі ослабленого дихання вислуховуються розсіяні сухі і вологі хрипи, видих подовжений. З боку інших органів і систем - виражена тахікардія, ознаки НК II А степені. Вкажіть вид і ступінь непрацездатності. Який документ, що засвідчує непрацездатність слід видати? Яка установа, хто і на який термін видає даний документ?

Задача №4

Хворий Б., страждає на виразкову хворобу протягом 10 років із загостреннями 3-4 рази на рік. У 2016 році вже переніс 7 загострень виразкової хвороби, тривалістю по 6-8 тижнів,

консервативна терапія була малоефективна. Протягом останніх 2 тижнів, після погіршності в дієті (з'їв багато жирного і смаженого) відзначав біль у верхній половині живота, відрижку кислим, печію, здуття живота. Приймав мезим, альмагель – без ефекту. 27.09 відчув різкий біль в епігастрії, після чого помітив темновишневе забарвлення калових мас. Пройшов курс лікування в 5 міській лікарні з приводу шлунково-кишкової кровотечі. Доліковується на амбулаторному етапі. Вкажіть вид непрацездатності. Ким видається документ? Який документ, що засвідчує непрацездатність слід видати?

Задача №5

Хвора В, 37 років, працює касиром, проживає в сільській місцевості. У мед. установи в останні 10 років не зверталася, проф. огляди не проходила. Звернулася до сімейного лікаря зі скаргами на відчуття серцебиття, стійке підвищення температури до субфебрильних цифр протягом останніх 3-4 міс., значне схуднення, м'язову слабкість, виражений тремор пальців, часті проноси, порушення менструального циклу. При об'єктивному огляді: значно виражений екзофтальм, збільшення щитовидної залози 2ст, тахікардія більше 120 за 1 хв. Встановлено діагноз «Тиреотоксикоз III ст». Вкажіть прогноз для трудової діяльності хворий. Вкажіть вид непрацездатності. Чи видається документ, що підтверджує непрацездатність і який?

Задача №6

Хворий 37-ми років, працює на комбикормовому комбінаті. Внаслідок загострення хронічного обструктивного бронхіту впродовж останніх 12 місяців був тимчасово непрацездатним 120 днів, в черговий раз звернувся до сімейного лікаря для продовження амбулаторного лікування. Визначте чи можливе продовження тимчасової непрацездатності у даному випадку і які документи для цього потрібно оформити?

Задача №7

Громадянин К, 37 років, працює вантажником у приватній фірмі. 29.10 захворів гостро, зі значним підвищенням температури, кашлем, слизовими виділеннями з носу, загальною слабкістю, головним болем та болем у м'язах. Лікувався самостійно (приймав парацетамол, афлубін, пертуссін, мукалтин) протягом 3 днів без суттєвого ефекту. 01.11 викликав сімейного лікаря додому. Який вид втрати працездатності у даного хворого? Який документ та на який термін має право видати сімейний лікар?

Задача №8

У працюючої жінки 11.12 захворіла дитина віком 5 років. Захворювання почалось гостро, з підвищення температури до 38,5, кашлю, почервоніння обличчя, загальної слабкості та ознак дихальної недостатності. 12.12 мати звернулася по допомогу до амбулаторії сімейної медицини. Сімейним лікарем у дитини була діагностована пневмонія і призначено лікування в амбулаторних умовах. На який максимальний термін лікар педіатр дитячої поліклініки або сімейний лікар має право видати листок непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 5 років працюючій жінці?

Задача №9

Гукін К. Д., 38 років, працює слюсарем залізобетонного заводу № 2. З 10.05 в зв'язку з травмою щелепно-лицевої ділянки, отриманої в нетверезому стані, перебував на лікуванні в стаціонарі протягом 24 днів. З 04.06 був направлений на до лікування в амбулаторних умовах до ЦПМСД за місцем проживання. На прийом з'явився 07.06. Як правильно оформити факт тимчасової непрацездатності у хворого? Які документи треба видати в даному випадку?

Задача № 10

Інженер залізобетонного заводу № 2 Павлов О. Д. протягом 15 днів перебував на протезуванні в стаціонарі протезно-ортопедичного установи з 12.09.16. 13.09.16 прийшов на прийом до сімейного лікаря за місцем проживання зі скаргами на біль в лівому колінному суглобі, наявність незначного набряку та почервоніння над ділянкою суглоба. Чи потрібно видати хворому листок непрацездатності і якщо так, то з якого до якого числа?

Задача № 11

Майорова К. В., 67 років, 30.05.16 вранці, після сну відчула раптовий головний біль, помітила мерехтіння мушок перед очима та втратила свідомість. Після відновлення свідомості не змогла поворушити правою рукою та ногою, мова стала сплутаною та

нерозбірливою. 31.05 після виклику сімейного лікаря додому, та консультації невролога поліклініки діагностовано інсульт. З 01.06 протягом 7 днів знаходилась під наглядом сімейного лікаря на дому, а потім вона була госпіталізована. Догляд за хворою протягом усього періоду здійснював її син Майоров М. О. (оператор «Нової пошти»). Чи може сімейний лікар видати лікарняний лист синові та на який термін?

Задача №12

Петрова Г. О., 62 роки, працює викладачем в середній школі №5 міста Б.. Страждає невралгією трійчастого нерва. З 26.03 протягом 10 днів лікувалась у невролога поліклініки. 06.04 звернулась до сімейного лікаря з проханням продовжити лікарняний листок. Чи має на це право сімейний лікар? Якщо так, то на який термін?

Виконання СРС

Виконання самостійної роботи передбачає підготовку студентами бізнес-плану діяльності приватного або комунального медичного підприємства.

11. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви тем	Кількість годин			
		Усього	У тому числі		
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я					
1.	Громадське здоров'я у концепції Цілей сталого розвитку (ЦСР).	3			3
2.	Система охорони здоров'я. Реформування охорони здоров'я в Україні. Медичне страхування.	6		2	4
3.	Первинна медична допомога.	4		2	2
4.	Спеціалізована медична допомога.	4		2	2
5.	Організація медичної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах. Денний стаціонар.	4		2	2
6.	Паліативна медична допомога.	2		2	
7.	Екстрена медична допомога.	3		2	1
8.	Організація реабілітаційної медичної допомоги в сфері охорони здоров'я.	5		2	3
9.	Організація та зміст роботи ЗОЗ материнства та дитинства.	3		2	1
10.	Охорона психічного здоров'я.	2			2
11.	Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку.	2			2
12.	Аналіз чинників впливу на діяльність ЗОЗ в надзвичайних умовах та в період воєнного стану.	2		2	
13.	Організація медичної експертизи втрати працездатності.	6		2	4
14.	Якість в охороні здоров'я. Методика проведення експертних оцінок медичної допомоги населенню.	5		2	3
15.	Правові засади охорони здоров'я.	2			2
16.	Управління ОЗ. Методика прийняття управлінських рішень.	2		2	
17.	Управління якістю в охороні здоров'я.	2		2	
18.	Електронне здоров'я.	4		2	2
19.	ЗОЗ як суб'єкт господарювання. Основи підприємницької діяльності.	2		2	
20.	Особливості формування ринку відносин в системі ОЗ. Маркетинг.	2		2	
21.	Методика раціонального використання ресурсного потенціалу медичного забезпечення.	2			2

22.	Системи фінансування ЗОЗ. Економічна оцінка ефективності проектів.	2			2
23.	Методи ціноутворення і регулювання цін в системі ОЗ.	2		2	
24.	Економічний аналіз та методи економічної оцінки в системі ОЗ.	2		2	
25.	Сучасні методи економічного аналізу в системі ОЗ	2			2
26.	Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичних закладів.	2			2
27.	Підсумковий модульний контроль	7		4	3
	Виконання СРС	6	-	-	6
	Всього годин за модуль	90	-	40	50

Теми лекцій

Лекції на 6-му курсі навчання (МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я) не передбачено навчальним планом.

Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом

Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я		
1.	Система охорони здоров'я. Реформування охорони здоров'я в Україні. Медичне страхування.	2
2.	Первинна медична допомога.	2
3.	Спеціалізована медична допомога.	2
4.	Організація медичної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах. Денний стаціонар.	2
5.	Паліативна медична допомога.	2
6.	Екстрена медична допомога.	2
7.	Організація реабілітаційної медичної допомоги в сфері охорони здоров'я.	2
8.	Організація та зміст роботи ЗОЗ материнства та дитинства.	2
9.	Аналіз чинників впливу на діяльність ЗОЗ в надзвичайних умовах та в період воєнного стану.	2
10.	Організація медичної експертизи втрати працездатності.	2
11.	Якість в охороні здоров'я. Методика проведення експертних оцінок медичної допомоги населенню.	2
12.	Управління ОЗ. Методика прийняття управлінських рішень.	2
13.	Управління якістю в охороні здоров'я.	2
14.	Електронне здоров'я.	2
15.	ЗОЗ як суб'єкт господарювання. Основи підприємницької діяльності.	2
16.	Особливості формування ринку відносин в системі ОЗ. Маркетинг.	2
17.	Методи ціноутворення і регулювання цін в системі ОЗ.	2
18.	Економічний аналіз та методи економічної оцінки в системі ОЗ.	2
19.	Підсумковий модульний контроль.	4
	Усього годин за модуль	40

Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

Самостійна робота

№	Назва теми	К-сть годин
МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я		
1.	Громадське здоров'я у концепції Цілей сталого розвитку (ЦСР).	3
2.	Система охорони здоров'я. Реформування охорони здоров'я в Україні. Медичне страхування.	4
3.	Первинна медична допомога.	2
4.	Спеціалізована медична допомога.	2
5.	Організація медичної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах. Денний стаціонар.	2
6.	Екстрена медична допомога.	1
7.	Організація реабілітаційної медичної допомоги в сфері охорони здоров'я.	3
8.	Організація та зміст роботи ЗОЗ материнства та дитинства.	1
9.	Охорона психічного здоров'я.	2
10.	Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку.	2
11.	Організація медичної експертизи втрати працездатності.	4
12.	Якість в охороні здоров'я. Методика проведення експертних оцінок медичної допомоги населенню.	3
13.	Правові засади охорони здоров'я.	2
14.	Електронне здоров'я.	2
15.	Методика раціонального використання ресурсного потенціалу медичного забезпечення.	2
16.	Системи фінансування ЗОЗ. Економічна оцінка ефективності проєктів.	2
17.	Сучасні методи економічного аналізу в системі ОЗ	2
18.	Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичних закладів.	2
19.	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	3
	Виконання СРС за обраною темою.	6
Усього годин за модуль		50

12. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ.

Виконання самостійної роботи передбачає підготовку студентами бізнес-плану діяльності приватного або комунального медичного підприємства

13. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (пошукові, дослідницькі й аналітичні роботи)

Виконання ІРС передбачає підготовку студентами презентаційного проєкту організації бізнесу в медицині за обраним видом діяльності.

14. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, а також під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно та вони не входять до структури практичного заняття. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля на останньому практичному занятті. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні дисципліни набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою та включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Конкретні форми контролю з дисципліни визначаються в робочій навчальній програмі.

Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80 балів.

Модульний підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

15. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

До контрольних заходів належать поточний та підсумковий контроль.

Модульно-рейтингова система оцінювання знань з дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» (модуль 3 «Організація охорони здоров'я») передбачає наступні форми роботи та їх оцінювання:

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою, з використанням прийнятих у БДМУ та затверджених методичною комісією критеріїв оцінювання. При цьому враховуються всі види робіт, передбачених методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені оцінки за традиційною шкалою конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. Вага кожної теми в модуля має бути однаковою, але може бути різною у різних модулях.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів 6, що відповідають оцінці «5», на кількість тем 18 і становить **120 балів** ($6 \times 18 + 12$ балів за індивідуальну роботу = 120 балів).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, є **критерієм допуску до модульного підсумкового контролю** – вираховується шляхом множення кількості балів 4, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі 18 і становить **72 бали**. Розподіл балів по модулях:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
	Модуль 3
«5»	6
«4»	5
«3»	4
«2»	0

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали, як приклад, таким чином:

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
ПМК	1(№1-2)	18	6	5	4	0	12/8/4	72

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Студент допускається до підсумкового контролю при виконанні умов навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше:

Мінімальна кількість балів за поточну навчальну діяльність, що є допуском до підсумкового модульного контролю	Кількість балів
	Модуль 3
Мінімальна кількість балів, що відповідає оцінці «3» помножена на кількість занять	4 x 18 = 72
Індивідуальне завдання	4
Мінімальна кількість балів за підсумкове модульне заняття	50
Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент	126

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу, яку студент при бажанні може виконати.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність, яку може набрати студент	Кількість балів
	Модуль 3
Максимальна кількість балів, що відповідає оцінці «5» помножена на кількість занять	6 x 18 = 108
Індивідуальне завдання	12
Максимальна кількість балів за підсумкове модульне заняття	80
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	200

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, які виконали всі умови навчальної програми. Кількість балів, яку студент набирає з дисципліни, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність, балів підсумкового контролю з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ЗВО України тощо.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною):

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується в **4-ри бальну (традиційну)** шкалу таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 180 до 200	«5»
Від 150 до 169	«4»
Від 149 балів до 120	«3»
Нижче 120 балів	«2»

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

16.1 Основна (базова):

1. Громадське здоров'я : підручник / Грузева Т. С., Лехан В. М., Огнев В. А. та ін.; за заг.ред. Грузевої Т.С. Вінниця : Нова Книга, 2023. 616 с.

2. Організація охорони здоров'я в Україні. Навчальний посібник для студентів 6 курсу медичних факультетів. Власик Л.Й., Грицюк М.І., Навчук І.В., Чорненька Ж.А., Бідучак А.С. – Чернівці: Буковинський державний медичний університет, 2021. 180 с.
3. Соціальна медицина, громадське здоров'я. навч. посіб. : у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнева. Харків : ХНМУ, 2023. Т. 2. Громадське здоров'я. 324 с.
4. Громадське здоров'я : підручник / Грузєва Т. С., Гречишкіна Н.В. Вінниця : Нова Книга, 2021. 296 с.
5. Організація надання первинної медичної допомоги дітям раннього, дошкільного та шкільного віку: Навчально-методичний посібник для студентів 4, 5 та 6 курсів медичних факультетів. Власик Л.Й., Таралло В.Л., Рингач Н.О., Грицюк М.І., Вацик М.З., Ясинська Е.Ц. – Чернівці: ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», 2019. 152 с.

16.2 Допоміжна:

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ президента України від 30.09.2019 № 722/2019. Прийняття від 30.09.2019 <https://zakon.rada.gov.ua/go/722/2019>.
2. Громадське здоров'я : метод. вказ. для самост. роботи студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітня кваліфікація «Магістр медицини», професійна кваліфікація «Лікар», галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 «Медицина» / упоряд. В. А. Огнев, К. М. Сокол, І. А. Чухно та ін. Харків : ХНМУ, 2020. 52 с.
3. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2012. 200 с.
4. Політика щодо співоплати: міркування в контексті України. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2021. Ліцензія: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. (режим доступу: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/341954>).
5. Щорічний звіт про стан здоров'я населення України та епідемічну ситуацію Київ, 2023. 39 с.

16.3 Інформаційні ресурси

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейське регіональне бюро ВООЗ <https://www.who.int/europe/home>
- Міністерство охорони здоров'я України <http://moz.gov.ua/>
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Національна служба здоров'я України <https://nszu.gov.ua/>
- Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua>
- Європейська база даних «Здоров'я для всіх» <https://gateway.euro.who.int/en/datasets/european-health-for-all-database/>
- <https://moodle.bsmu.edu.ua/>

17. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Доц. Навчук І.В.
 Доц. Чорненька Ж.А.
 Доц. Власик Л.Й.
 Доц. Бідучак А.С.
 Доц. Ясинська Е.Ц.